

POSTANOWIENIE

Dnia 24 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa J. W.

przeciwko Klinikom Oddział [...] w D.

o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach pracy i płacy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 maja 2016 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.

z dnia 5 marca 2015 r., sygn. akt IX Pa 753/14,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy w Katowicach wyrokiem z dnia 5 marca 2015 r. oddalił apelację powoda J. W. od wyroku Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej oddalającego powództwo przeciwko Klinikom Oddziałowi [...] w D. o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach pracy i płacy.

W uzasadnieniach sądów *meriti* przyjęto, że po przejęciu zakładu pracy nowy pracodawca ma prawo wypowiedzieć pracownikom warunki pracy i płacy (art. 23¹ § 6 k.p. i 241⁸ k.p.) Taka zmiana może też być wynikiem porozumienia zmieniającego. Mimo iż umowa terminowa między stronami na czas określony od

dnia 1 stycznia do dnia 21 lutego 2012 r. na stanowisku ordynatora nowo utworzonego pododdziału niewydolności serca uległa rozwiązaniu na skutek upływu czasu na jaki była zawarta, to zarówno warunki pracy i płacy, jak i sposób jej świadczenia nie uległy zmianie. Wobec tego w sposób dorozumiany doszło do przekształcenia terminowej umowy o pracę i brak było podstaw do uznania, że reaktywowany został stosunek pracy na warunkach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2012 r., kiedy to powód pracował u poprzednika pozwanego (tj. w Szpitalu im. [...] w D.) jako ordynator oddziału kardiologii na czas nieokreślony. Ponadto Sąd Okręgowy stwierdził, że celowość zmian dokonywanych przez pracodawcę nie podlega kontroli sądu a likwidacja stanowiska pracy zajmowana przez powoda stanowi uzasadnioną przyczynę dokonanego wypowiedzenia zmieniającego.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiódł powód, zaskarżając go w całości oraz wnosząc o jego uchylenie wraz z poprzedzającym go wyrokiem Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Skarga kasacyjna została oparta na podstawach:

1) naruszenia przepisów prawa materialnego, a mianowicie: a) art. 44a ust. 5, 6 i 7 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w dacie przeprowadzenia konkursu na stanowisko ordynatora oddziału kardiologii w związku z art. 33 i 42 k.p. przez ich niezastosowanie i nieuznanie, że stosunek pracy skarżącego z mocy prawa uległ przekształceniu na stosunek pracy zawarty na czas określony 6 lat, co przy nie zastrzeżeniu możliwości jego wypowiedzenia uniemożliwiało także dokonanie wypowiedzenia zmieniającego, b) art. 30 § 4 k.p., art. 42 § 1 k.p. w związku z art. 10 § 1 i 3 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 192 ze zm., dalej jako ustawa o zwolnieniach grupowych) przez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że faktyczna likwidacja jednostki organizacyjnej pracodawcy w braku jej istnienia formalno-prawnego w schemacie organizacyjnym oraz w związku z kontynuowaniem działalności tej jednostki jest przyczyną

niedotyczącą pracowników uzasadniającą wypowiedzenie skarżącemu dotychczasowych warunków pracy i płacy w sytuacji pozostawania przez niego w tzw. okresie ochronnym wynikającym z art. 39 k.p., c) art. 39 i 43 pkt 1 k.p. w związku z art. 10 § 1, 2 i 3 ustawy o zwolnieniach grupowych przez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że nowe zasady wynagradzania dotyczące ogółu pracowników zatrudnionych u danego pracodawcy lub tej ich grupy, do której pracownik należy mogą dotyczyć zmian organizacyjnych pracodawcy polegających na faktycznej likwidacji jego jednostki organizacyjnej uprzednio nie ujawnionej w jego schemacie organizacyjnym, d) art. 30 § 1 pkt 2 w związku z art. 30 § 4 i 42 k.p. przez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że: - wypowiedzeniu podlegają warunki stosunku pracy, a nie warunki wynikające z konkretnie zawartej umowy o pracę, - wypowiedzenie warunków umowy o pracę może dotyczyć już nieobowiązującej umowy o pracę oraz może zawierać przyczyny związane ze świadczeniem pracy, tj. wskazanie stanowiska pracy i miejsca wykonywania obowiązków pracowniczych, wynikających z innej podstawy ich określenia, z innej umowy o pracę niż zmienianej w drodze wypowiedzenia;

2) naruszenia przepisów postępowania, mogącego mieć wpływ na wynik sprawy, a w szczególności: a) art. 386 § 1 k.p.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie, mimo że apelacja zasługiwała na uwzględnienie i uzasadniała zmianę wyroku Sądu pierwszej instancji przez zasądzenie na rzecz skarżącego odszkodowania w kwocie 26.241 zł oraz gdy wykazano, iż Sąd ten nie rozpoznał istoty sprawy, b) art. 326 § 3 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na podaniu po zamknięciu rozprawy apelacyjnej ustnych powodów rozstrzygnięcia innych aniżeli ujawnionych w treści pisemnego uzasadnienia, c) art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c. oraz art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c., polegające na przejęciu przez Sąd Okręgowy za własne ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji bez jakichkolwiek merytorycznych rozważań, w sytuacji gdy w ustnych motywach rozstrzygnięcia uznał przywrócenie terminu do złożenia przez skarżącego odwołania za bezzasadne, nie czyniąc w tym kierunku żadnych rozważań wskazujących na zmianę przedstawionego stanowiska.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania „albowiem w sprawie występują istotne zagadnienia prawne związane z potrzebą ich prawidłowej wykładni, tj.:

a) czy wypowiedzeniu podlega umowa o pracę czy też stosunek pracy, inaczej czy rzeczywista przyczyna wypowiedzenia warunków pracy i płacy ma dotyczyć zindywidualizowanych warunków pracy i płacy wynikających z konkretnej umowy o pracę czy też może odnosić się do ogólnego zakresu czynności pracownika związanych ze stosunkiem pracy?

b) czy warunkiem uznania wypowiedzenia warunków pracy i płacy, jako wypowiedzenia uzasadnionego, jest ustalenie jego prawidłowości pod względem merytorycznym i formalnym, a to: - czy pracodawca w oświadczeniu o wypowiedzeniu zobowiązany jest do wypowiedzenia warunków pracy i płacy wynikających ze zindywidualizowanej umowy o pracę, - czy przyczyny wypowiedzenia wskazane w oświadczeniu o wypowiedzeniu mogą dotyczyć warunków pracy i płacy zdefiniowanych w umowie o pracę już nieobowiązującej,

c) czy zatrudnienie pracownika dotychczas zatrudnionego na czas nieoznaczony na stanowisku ordynatora oddziału zakładu opieki zdrowotnej w drodze konkursu uprzednio przeprowadzonego zgodnie z art. 44a ust. 5, 6 i 7 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej (...) powoduje przekształcenie z mocy prawa stosunku pracy zawartego na czas określony 6 lat ?

d) czy szczególna ochrona stosunku pracy pracownika, do którego ma zastosowanie art. 39 k.p., przed wypowiedzeniem warunków pracy i płacy, ogranicza możliwość wypowiedzenia zmieniającego tylko z przyczyny niedotyczącej pracownika, określonej w art. 43 pkt 1 kp, czy też pracodawca może dokonać takiego wypowiedzenia z każdej innej przyczyny niedotyczącej takiego pracownika, do których będzie miał zastosowanie art. 10 ustawy z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od skarżącego na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Obie powołane przez skarżącego przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania tj. występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) nie spełniają wymogów przewidzianych dla tych przesłanek.

Zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania przez Sąd Najwyższy, musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza że powinno odnosić się do przepisów prawa znajdujących zastosowanie w sprawie, które objęte są podstawą skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002 oraz z dnia 9 lutego 2011 r., III SK 43/10, LEX nr 1238127); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179) i 3) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje problem mający znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ponadto twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub gdy istnieją w piśmiennictwie rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni

przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467; z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468). Ponadto, każda z przyczyn wniesienia skargi kasacyjnej musi być powiązana z ustalonym w sprawie stanem faktycznym (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2002 r., III CZP 76/01, LEX nr 53308 i postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 kwietnia 2008 r., II PZP 5/08, OSNP 2009 nr 15-16, poz. 203; z dnia 9 lipca 2009 r., II PZP 3/09, LEX nr 519963 oraz z dnia 4 kwietnia 2013 r., III UK 98/12, LEX nr 1619123). Dlatego kontrowersje dotyczące dokonanych w sprawie ustaleń, nie stanowią przedmiotu kontroli kasacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2014 r., I UK 412/13, LEX nr 1646934).

Wskazanej wyżej konstrukcji zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nie spełniają przedstawione w skardze problemy, ponieważ wykraczają poza podstawę faktyczną i prawną stanowiącą podstawę wydania zaskarżonego wyroku. Przedmiotem orzekania Sądów obu instancji w rozpoznawanej sprawie było badanie zasadności wypowiedzenia warunków pracy wynikających z umowy na czas określony, która następnie przekształciła się w sposób dorozumiany w umowę o pracę na czas nieokreślony. Tymczasem sformułowane przez skarżącego zagadnienia prawne w punktach „a i b” pozostają w oderwaniu od poczynionych w sprawie i wskazanych wyżej ustaleń faktycznych. Skarżący buduje je bowiem w oparciu o założenie, że w dalszym ciągu wiąże go z pozwanym aneks z dnia 20 stycznia 2011 r. do umowy o pracę na czas nieokreślony z dnia 31 stycznia 2000 r., zawartej między nim a byłym pracodawcą tj. Szpitalem w D., na mocy którego skarżącemu powierzono stanowisko ordynatora oddziału kardiologicznego na czas określony od dnia 20 stycznia 2011 r. do dnia 19 stycznia 2017 r. Na tej podstawie skarżący twierdzi, że złożone mu wypowiedzenie zmieniające dotyczy nieobowiązującej umowy o pracę oraz odnosi się do ogólnego zakresu czynności związanych ze stanowiskiem pracy. Założenia takie przeczą jednak ustaleniom faktycznym poczynionym w sprawie, której przedmiotem było badanie zasadności wypowiedzenia zmieniającego warunki pracy wynikające z wymienionej umowy o pracę na czas określony od dnia 1 stycznia do dnia 21 lutego 2012 r. zawartej między pozwanym (nowym

pracodawcą) a skarżącym na stanowisku ordynatora pododdziału niewydolności serca, przekształconej w sposób dorozumiany w umowę o pracę na czas nieokreślony. Sądy orzekające w sprawie ustaliły więc, że to ta umowa kształtuje aktualne warunki pracy i płacy skarżącego, których zmiana w drodze złożonego mu wypowiedzenia zmieniającego podlegała analizie w toku procesu. Podobnie należy ocenić zagadnienie prawne przedstawione w punkcie „c” skargi.

Natomiast zagadnienie sformułowane w punkcie „d” skargi kasacyjnej stanowi pozorne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., ponieważ odpowiedź na nie wynika z art. 10 ust. 1 ustawy o zwolnieniach grupowych. Przepis ten, przy zwolnieniach indywidualnych z przyczyn nie dotyczących pracowników (tj. przyczyn, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy o zwolnieniach grupowych, jeżeli przyczyny te stanowią wyłączny powód uzasadniający wypowiedzenie stosunku pracy lub jego rozwiązanie na mocy porozumienia stron, a liczba zwalnianych pracowników nie osiąga progów przewidzianych dla zwolnienia grupowego) odsyła do regulacji zawartej w art. 5 ust. 3-7 tej ustawy. Art. 5 ust. 5 tej ustawy wymienia kategorie pracowników, którym w okresie objętym szczególną ochroną przed rozwiązaniem stosunku pracy pracodawca może jedynie wypowiedzieć dotychczasowe warunki pracy i płacy, a wśród nich pracowników, o których mowa w art. 39 k.p. Oznacza to, że pracodawca może wypowiedzieć dotychczasowe warunki pracy i płacy pracownikom, do których ma zastosowanie art. 39 k.p. także z przyczyn nie dotyczących pracowników w trybie indywidualnych zwolnień, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy o zwolnieniach grupowych, a więc nie tylko z przyczyn wymienionych w art. 43 pkt 1 k.p., a tego dotyczyło zagadnienie skargi. W orzecznictwie przyjmuje się, że problem przedstawiony jako istotne zagadnienie prawne nie może sprowadzać się do zwykłej wykładni i stosowania prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2009 r., III UK 90/08, LEX nr 707909 oraz z dnia 8 września 2008 r., III UK 55/08, niepubl.) ani sprowadzać się do wątpliwości skarżącego odnośnie do prawidłowości rozstrzygnięcia jego indywidualnej sprawy. Zatem rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego lub wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić

za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5; z dnia 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575).

Przedstawione w skardze „zagadnienia” nie spełniają również wymogów przewidzianych dla wskazanej przez skarżącego przesłanki przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., ponieważ oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na twierdzeniu o istnieniu potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob.: postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr 315351). Skarżącego obciążał obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, LEX nr 570112 oraz z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/06, LEX nr 950814), czego jednak nie uczynił. Skarżący w ogóle nie wskazał również których przepisów dotyczyć miałyby potrzeba wykładni.

Stąd przedstawione w skardze problemy należało uznać za pozór przesłanek przedsądu, o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).